

СПИСОК

НАУКОВОЇ, МЕТОДИЧНОЇ, ТА

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

РЕКОМЕНДОВАНОЇ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ

СТУДЕНТАМИ-ПРАКТИКАНТАМИ

ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ

спеціальностей:

Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія
Спеціалізація: Практична психологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень:
6010100, 6040100 Бакалавр.
7010103, 7040101 Спеціаліст

Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія
Спеціалізація: Основи аграрного виробництва
Освітньо-кваліфікаційний рівень:
6010100 Бакалавр.
7010103 Спеціаліст

Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія
Спеціалізація: Біологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень:
6010100 Бакалавр
7010103 Спеціаліст

Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія
Спеціалізація: Основи інформатики
Освітньо-кваліфікаційний рівень:
6010100 Бакалавр
7010103 Спеціаліст

**Список наукової, методичної, та науково-популярної літератури рекомендованої
для використання студентами-практикантами природничого факультету**

© Н.О. Гуріненко, природничий факультет ПДПУ, 2005

СПИСОК

НАУКОВОЇ, МЕТОДИЧНОЇ, ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ РЕКОМЕНДОВАНОЇ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ СТУДЕНТАМИ-ПРАКТИКАНТАМИ ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ

1. Андреева Н.Д. Ролевая игра // Биология в школе. – 1991. – № 5. – С. 31-32.
2. Александрова Т.К., Нефедова В. Е., Федорова Ж. В. Игра как средство активизации учебно-познавательной деятельности учащихся. – Химия в школе. – 1989. – №2. - С. 59 – 63.
3. Аникеева Н.П. Воспитание игрой: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1987. – 144 с.
4. Анисимова В.С. и др. Самостоятельные работы учащихся по анатомии, физиологии и гигиене человека. – М.: Просвещение, 1987. – 112 с.
5. Антонова Е.В. “Бактерии”. Урок-игра // Биология в школе. – 2005. – № 2. – С. 49 – 52.
6. Балан П.Г., Жибловський М.І. Зошит з біології. – К.: Школяр, 1997. – 35 с.
7. Баранова Т. Нетрадиційний урок з теми: “Профілактика захворювань органів дихання” // Біологія і хімія в школі. – 2004. – № 2. – С. 39 – 40.
8. Белкина Г.А. Урок-путешествие // Биология в школе. – 1991. – № 5. – С. 29-30.
9. Белоусова О.С. “Вредным привычкам – нет!” Выступление агитбригады // Биология в школе. – 2004. – № 7. – С. 51 – 55.
10. Белоусова О.С. КВН “Пернатые” // Биология в школе. – 2003. – № 1. – С. 57 – 61.
11. Берк Э. Знаете ли вы, что значит быть учителем-профессионалом? // Відкритий урок. – 2001. – № 11 – 12. – С. 4 – 12.
12. Блинные В.И. Зимняя комплексная экскурсия // Биология в школе. – 2003. – № 6. – С. 69 – 71.
13. Бобылева Л.Д. Беседы со школьниками // Биология в школе. – 2004. – № 5. – С. 47 – 51.
14. Бобылева Л.Д. Беседы со школьниками // Биология в школе. – 2004. – № 6. – С. 65 – 69.
15. Богданова Д.К. Дидактичний матеріал із загальної біології. – К.: Рад. школа, 1988. – 150 с.
16. Бондаренко А.К. Дидактические игры в детском саду. – М.: Просвещение, 1991. – 160 с.
17. Бригидир Г.З., Гайда Г.В., Галашина О.Я. та ін. Біологія людини. 8 клас. Поурочне планування. Методичний посібник для вчителів біології. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 112 с.
18. Бригидир Г.З., Гайда Г.В., Галашина О.Я. та ін. Біологія. 10 – 11 клас. Поурочне планування. Конспекти уроків. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – 208 с.
19. Бровкина Е.Т., Казьмина Н.И. Уроки зоологии. – М.: Просвещение, 1987. – 192 с.
20. Бруновт Е.П., Малахова Г.Я., Соколова Е.О. Уроки анатомії, фізіології і гігієни людини. – К.: Рад. школа, 1984. – 176 с.
21. Бударина В.А. Уроки в игровой форме. Тема "Птицы" // Биология: Приложение к газ. "Первое сентября". – 1997. – № 26. – С. 3.
22. Буриńska Н.М. Методика викладання хімії (теоретичні основи). – К.: Вища школа, 1987. – 462 с.
23. Буриńska Н.М. Методика викладання шкільного курсу хімії. – К.: Освіта, 1991. – 352 с.
24. Буриńska Н.М. Хімія (підручник). 8. – К.: Перун, 2003. – 160 с.
25. Буриńska Н.М. Хімія (підручник). 9. – К.: Перун, 2003. – 160 с.
26. Буриńska Н.М., Величко Л.П. Хімія (підручник). 10. – К.: Перун, 2003. – 176 с.
27. Буриńska Н.М., Величко Л.П. Хімія (підручник). 11. – К.: Перун, 2001. – 176 с.
28. Быченкова Н.Н. Урок-викторина "Что? Где? Когда?" // Биология в школе. – 1991. – № 5. – С. 26-27.
29. Быченкова Н.Н. Урок-викторина // Биология. Приложение к газ. "Первое сентября". – 1996. – № 8. – С. 5.
30. Вахно Л.І. Головоломки на уроках: учителю биологии // Рідна школа. – 1991. – №10. – С. 43.
31. Вербицька З.В. Тип Членистоногі: урок у формі навчальної гри // Все для вчителя. – 2000. – № 11-12. – С. 13-15.
32. Вервес Ю.Г. та ін. Біологія – 7 (підручник). – К.: Генеза, 2000, 2002. – 224 с.
33. Вивюрский В.Я. Учись приобретать и применять знания по химии. – М.: Просвещение, 1987. – 96 с.
34. Вольеров Г.В. О разных подходах к решению расчетных задач по химии. – Химия в школе. – 1989. – №5. – С. 135-144.
35. Воронин Л.Г., Маш Р.Д. Методика проведения опытов и наблюдений по анатомии, физиологии и гигиене человека. – М.: Просвещение, 1983. – 236 с.
36. Воронцов А.В. Применение схем-конспектов при обобщении и закреплении знаний учащихся. – Химия в школе. – 1978. – №4. – С. 24 – 25.
37. Галіч Н.І. Вікторина по зоології "Що? Де? Коли?" // Позакласний час. – 1999. – №17. – С. 73-74.
38. Гладюк Т., Жирська Г., Міщук Н. Похила Л. Біологія. 10 клас. Планування навчального матеріалу: Посібник для вчителів біології. Вид. 2-е, перер. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. – 64 с.
39. Гриньова М.В., Страшко С.В., Животовська Л.А., Пескун С.П. Формування мислення у підлітків при викладанні зоології. – Полтава: АСМІ, 2002. – 336 с.
40. Гузик Н.П. Обучение органической химии: Книга для учителя. Из опыта работы. – М.: Просвещение, 1988. – 224 с.
41. Гузик Н.П., Пучков Н.П. Лекционно-семинарская система обучения химии. – К.: Рад. школа, 1979. – 94 с.

42. Гуріненко Н.О., Жданова Ю.В., Момот О.М. Дидактичні ігри на уроках зоології: Методичний посібник для студентів природничого факультету та вчителів біології. – Полтава, 2000. – 60 с.
43. Гусевич Р.С., Килимнюк А. В. Викторина "Что? Где? Когда?". – Химия в школе. – 1989. – №6. – С. 102 – 106.
44. Дехтяренко О.В. "Драма идей от косности людей". Биологический вечер // Биология в школе. – 2003. – № 7. – С. 56 – 61.
45. Дорофей М.С. Різноманітність комах, їх роль у природі й житті людини. Охорона комах: Урок- "щасливий випадок" // Все для вчителя. – 2000. – № 11-12. – С. 22-25.
46. Дорофей М.С. Цікава зоологія ("Що? Де? Коли?", КВК, "Щасливий випадок") // Позакласний час. – 2000. – № 8. – С. 43-54.
47. Дяченко К. Урок-гра "Щасливий випадок" // Біологія і хімія в школі. – 2004. – № 3. – С. 26 – 28.
48. Еремина О.А., Медведева Л.В. "Если хочешь быть здоров!" Городская викторина // Биология в школе. – 2005. – № 2. – С. 64 – 69.
49. Ерыгин Д.П., Шишкин Е.А. Методика решения задач по химии. – М.: Просвещение, 1989. – 176 с.
50. Желтова Е.Е., Моисеева С.В. "Земля – планета будущего?" Школьный праздник // Биология в школе. – 2003. – № 5. – С. 43 – 46.
51. Жорник О. Формування пізнавальної активності учнів у процесі спільної ігрової діяльності // Рідна школа. – 2000. – №1. – С. 27.
52. Жуковская Р.И. Воспитание ребенка в игре. – М.: АПН, 1963. – 320 с.
53. Жуковская Р.И. Игра и её педагогическое значение. – М.: Педагогика, 1975. – 112 с.
54. Журавлев А.П., Павлюк Н.А. Язык и компьютер. – М.: Просвещение, 1989. – 137 с.
55. З. Балашов М.И. Дидактическая игра на уроке // Школьные технологии. – 1998. – С. 137.
56. Задерей Н. Організація учнівської екологічної експедиції // Біологія і хімія в школі. – 2004. – № 3. – С. 31 – 34.
57. Зазнобина Л.С. О возможности использования в обучении имитационных игр. – Химия в школе. – 1989. – № 5. – С. 70 – 71.
58. Захарченко Г.Г. Сюжетно-ролевая игра при изучении экологии (X кл.) // Биология в школе. – 1990. – №3. – С. 35-37.
59. Зверев И.Д. Книга для чтения по анатомии, физиологии и гигиене человека. – М.: Просвещение, 1983. – 224 с.
60. Зверев И.Д., Мягкова А.Н. Общая методика преподавания биологии в средней школе. – М.: Просвещение, 1985. – 191 с.
61. Земной В. Подорож по країні членистоногих // Позакласний час. – 2000. – № 8. – С. 55-56.
62. Злотников З.Г. Проведение экспериментального практикума по химии. – Химия в школе. – 1990. – № 1. – С 46 – 49.
63. Зримова Н. Устами младенца: Игры в преподавании биологии // Все для вчителя. – 1998. – № 5-6. – С. 36-38.
64. Зуева М.В., Иванова Б.В. Совершенствование организации учебной деятельности школьников на уроках химии. – М.: Просвещение, 1989. – 160 с.
65. Иванова Р.Г., Осокина Г.Н. Изучение химии в 9–10 классах. – М.: Просвещение, 1983. – 287 с.
66. Иванова Р.Г., Черкасова А.М. Изучение химии в 7–8 классах. – М.: Просвещение, 1976. – 223 с.
67. Кабачек З. Викторина на тему "Пресмыкающиеся" // Биология: Приложение к газ. "Первое сентября". – 1997. – № 45. – С. 2-3.
68. Кабачек З., Стрельникова В. Викторина по зоологии // Биология: Приложение к газ. "Первое сентября". – 1995. – № 11. – С. 5.
69. Кавтарадзе Д.Н., Букварева Е.Н. Настольная имитационная игра "Остров" // Биология в школе. – 1990. – № 6. – С. 46-50.
70. Калинова Г.С., Мягкова А.Н. Методика обучения биологии: 6-7 класс. Пособие для учителя. – М.: Просвещение, 1989. – 224 с.
71. Калинова Г.С., Мягкова А.Н. Уроки ботаники. – М.: Просвещение, 1985. – 164 с.
72. Калинова Г.С., Мягкова А.Н. Задания для самостоятельной работы учащихся по биологии. В 3-х частях. Растения. Бактерии. Грибы. Лишайники / Под. ред. к.п.н. Л.В. Ребровой. – 2-е изд. – М.: Школа-Пресс, 2001. – 210 с.
73. Клібус Н.А., Любенко К.А. Дидактичний матеріал з ботаніки. – К.: Рад. школа, 1980. – 94 с.
74. Книга для чтения по ботанике / Сост. Д.И. Трайтак. – М.: Просвещение, 1985. – К. : Школяр, 1997. – 172 с.
75. Ковалевич Е. Интегрированный урок-мандрівка в казку, 6 кл. // Біологія і хімія в школі. – 2004. – № 6. – С. 20 – 21.
76. Ковалевская Н.Б. Химия. 8 класс. (в таблицах). – М.: Издат-школа, – 1996. – 90 с.
77. Ковалевская Н.Б. Химия. 9 класс (в таблицах). – М.: Издат-школа. – 1996. – 90 с.
78. Ковальчук Л. Гра, присвячена дню зустрічі птахів // Біологія і хімія в школі. – 2000.-№ 1. – С. 37-39.
79. Корытов М.Е. Формирование экспериментальных умений на основе ученического демонстрационного эксперимента. – Химия в школе. – 1988. – №2. – С. 37 – 41.

80. Костильов О.В., Соломаха В.А. Біологія – 6 (підручник). – К.: Освіта, 2001, 2003. – 159 с.
81. Костюченко С. Міс “Няв”. Позакласний захід для учнів 5 – 8 класів // Біологія і хімія в школі. – 2003. – № 4. – С. 43 – 45.
82. Котик Т.С. Биология. 7 класс. Материалы к урокам / Под ред. Р.В. Шаламова. – Харьков: Торсинг, 2001. – 288 с.
83. Кузнецова В.И. Уроки биологии. 6–7 класс. – М.: Просвещение, 1991. – 190 с.
84. Кузнецова В.И. Методика викладання біології. – Харків: Торсінг, 2001. – 176 с.
85. Кузнецова Л.М., Рогачикова М.Л. Из опыта выработки умений написания химических формул и уравнений в VII–VIII классах. – Химия в школе. – 1981. – №5. – С. 41 – 44.
86. Кулікова Л. Інтегрований урок “Овочі й фрукти у традиціях і міфах стародавніх народів” // Біологія і хімія в школі. – 2003. – № 1. – С. 18 – 22.
87. Курмашева К.К. Химия в таблицах и схемах. – М.: Лист, 1996. – 96 с.
88. Курочкина Е.Ю. Игра в процесс обучения // Биология в школе. – 1999. – № 3. – С. 32-34.
89. Кучеренко М.Е. та ін. Загальна біологія (підручник). 10. – К.: Генеза, 2003. – 232 с.
90. Кучеренко М.Е. та ін. Загальна біологія. 11. – К.: Генеза, 2003. – 232 с.
91. Кучеренко М.С. та ін. Загальна біологія (підручник). 10–11. – К.: Генеза, 1998, 2000. – 464 с.
92. Лагутіна М.А. Роздавальний матеріал з ботаніки. 5 клас. – К.: Рад. школа, 1983. – 57 с.
93. Левченко С. Основы неорганического синтеза. – Полтава: ПДПУ, 2003. – 74 с.
94. Леонтьева О.М. Биология 6-й кл. Игры на уроках или как можно играя научиться биологии // Биология. Приложение к газ. "Первое сентября". – 1997. – №25. – С. 11-12; №26. – С. 14; № 27. – С. 12.
95. Липова Л.А. Дидактичний матеріал з неорганічної хімії. – К.: Освіта, 1995. – 132 с.
96. Лисофенко И.В. “Растения, играющие в прядки”. Занятие в теплице // Биология в школе. – 2005. – № 1. – С. 50 – 53.
97. Лукьянова В.Е. “Эра генетики. Процесс познания: через историю к теории, от теории к практике”. Урок-семинар // Биология в школе. – 2003. – № 5. – С. 24 – 28.
98. Луцкая Л.А., Никишов А.И. Самостоятельные работы учащихся по зоологии. – М.: Просвещение, 1987. – 112 с.
99. Лысенко С.М. Использование на уроках опорных конспектов при изучении химической связи. – Химия в школе. – 1978. – №5. – С. 29 – 37.
100. Макогон А.Г., Надворный В.Г. Игры по зоологии. – К.: Рад. школа, 1988. – 64 с.
101. Мартынова Е.Б. Новые технологии в предпрофильной подготовке школьников // Биология в школе. – 2004. – № 8. – С. 36 – 38.
102. Методика викладання біології. Навчально-польовий практикум. – Полтава: АСМІ, 2003. – 188 с.
103. Милицына Л.П. Урок-спектакль (Эволюционная теория Ч. Дарвина) // Биология в школе. – 1991. – № 5. – С. 32-34.
104. Минский Е.М. От игры к знаниям. – М.: Просвещение, 1982. – 192 с.
105. Миркин Б.М., Наумова Л.Г. “Выбор пути в будущее”. Ролевая игра // Биология в школе. – 2003. – № 6. – С. 64 – 68.
106. Миркин Б.М., Наумова Л.Г. “Сколько нас будет”. Ролевая игра // Биология в школе. – 2003. – № 8. – С. 55 – 59.
107. Миркин Б.М., Наумова Л.Г. “Угроза живому на Земле”. Ролевая игра из цикла “Устойчивое развитие” // Биология в школе. – 2003. – № 4. – С. 62 – 66.
108. Миркин Б.М., Наумова Л.Г. “Что мы натворили”. Ролевая игра из цикла “Устойчивое развитие” // Биология в школе. – 2003. – № 3. – С. 54 – 60.
109. Миронова Р.И. Игры в развитии активности детей. – Мн.: Народная асвета, 1989. – 176 с.
110. Мишечкина С.А. “Охрана видов в России”. Школьная пресс-конференция // Биология в школе. – 2004. – № 3. – С. 56 – 59.
111. Мороз І.В., Мороз Л.І. Словник-довідник з біології. – К.: Генеза, 2001. – 286 с.
112. Морозюк С.С., Вадзюк Н.В. Альбом карток з ботаніки. – К.: Рад. школа, 1987. – 86 с.
113. Муртазин Г.М. Задачи и упражнения по общей биологии. – М.: Просвещение, 1981. – 192 с.
114. Найдан В.М., Грабовий А.К. Використання засобів навчання на уроках хімії. – К.: Рад. школа, 1988. – 218 с.
115. Несмашная Т.Г. Игры на занятиях по орнитологии. // Биология в школе. – 1996. – №1. – С. 74-76.
116. Нестеров В.В. Зоовикторина. – С.-Пб.: Лань, 1997. – 160 с.
117. Никишов А.М., Рохлов В.С. Человек и его здоровье. Задания для самостоятельной работы учащихся. – М. – Харьков: Рауб, 1996. – 216 с.
118. Нилова Л.И. Обучение в процесс игры // Биология в школе. -1988. – № 4. – С.48.
119. Нога Г.С. Наблюдения и опыты по зоологии. Пособие для учителей. – М.: Просвещение, 1979. – 187 с.
120. Нога Г.С. Опытты и наблюдения над растениями. Пособие для учителей. – М.: Просвещение, 1976. – 172 с.
121. Обучение химии в 7 классе. / Под ред. А.С. Корощенко. – М.: Просвещение, 1988. – 160 с.
122. Обучение химии в 9 классе. / Под ред. М.В. Зуевой. – М.: Просвещение, 1990. – 176 с.
123. Огієко О. Особливості дидактичної гри з біології // Біологія і хімія в школі. – 1997. – № 4. – С. 22.

124. Організація, зміст і оцінювання неперервної педагогічної практики майбутніх учителів: Навчально-методичний посібник / Авт. кол. За заг. ред. д.п.н., проф., член-кор. АПН України А.М. Бойко. – Полтава, 2002. – 144 с.
125. Основні напрямки діяльності класного керівника (Інструктивно-методичний лист Міністерства освіти України № 1/9 – 163 від 30.10.92 р.) // Інформаційний збірник. – 1993. – № 23. – С. 10 – 18.
126. Павлова Е.А., Носкова Н.В. “Вредным привычкам нет!” Школьный вечер // Биология в школе. – 2003. – № 2. – С. 59 – 62.
127. Падалко Н.В., Федорова В.Н. Методика обучения ботанике. – М.: Просвещение, 1982. – 287 с.
128. Пакулова В.М. Методика обучения биологии. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 128 с.
129. Перминова Л.М., Кожанова З.А. Развитие активности и самостоятельности учащихся в условиях деловой игры. – Химия в школе. – 1989. – №5. – С. 27 – 31.
130. Петунин О.В. Элективные курсы. Их место и роль в биологическом образовании // Биология в школе. – 2004. – № 7. – С. 17 – 20.
131. Підласий І.П. Як підготувати ефективний урок. – К.: Рад. шк., 1989. – 204 с.
132. Подорож у світ тварин // Шкільні свята та розваги. Ч. 2. – Тернопіль, 1998. – с. 197-207.
133. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти // Директор школи. – 2001. – № 3. – С. 7; Позакласний час. – 2000. – № 26 – 27. – С. 61.
134. Полосин В.С. Формирование и значение экспериментальных умений учащихся. – Химия в школе. – 1983. – № 4. – С. 57 – 60.
135. Попова Ю.В. Урок–пресс-конференция "Многообразие и значение наукообразных" // Биология в школе. – 1995. – № 6. – С. 36-39.
136. Похила Л.С., Яцук Г.Ф., Гдаль Б.Б. Використання скарбниці народних знань у процесі вивчення біології. Царство рослин. – Тернопіль: Мандрівець, 1998. – 72 с.
137. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Основи інформатики та обчислювальної техніки. – К.: Шкільний світ, 2001. – 26 с.
138. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Хімія. – К.: Шкільний світ, 2001. – 30 с.
139. Програма для середньої загальноосвітньої школи. Біологія. – К.: Шкільний світ, 2001. – 144 с.
140. Програми для спеціалізованих класів хіміко-технологічного профілю середньої загальноосвітньої школи. Хімія. – К.: Шкільний світ, 2001. – 70 с.
141. Ранникмяэ М.И., Тылдсепп А.А., Сушко В.И. Использование дидактических игр на уроках химии. – Химия в школе. – 1985. – №6. – С. 49 – 50.
142. Ранникмяэ М.И., Тылдсепп А.А., Сушко В.И. Элементы дидактических игр на уроках химии. – Химия в школе. – 1984. – № 1. – С. 54.
143. Розенштейн А.М. Самостоятельные работы учащихся по ботанике. – М.: Просвещение, 1988. – 112 с.
144. Русских Г.А. Проектирование игровой деятельности // Биология в школе. – 2003. – № 8. – С. 30 – 34.
145. С. 46 – 50.
146. Самкова В.А. “Знакомые незнакомцы”: (Ролевая игра для шестиклассников) // Биология в школе. – 1988. – №2. – С. 73-76.
147. Самостоятельные работы учащихся по биологии / Е.П. Бруновт, А.Е. Богоявленская и др. – М.: Просвещение, 1984. – 160 с.
148. Самусенко Ю.В., Шиян Н.І. Органічна хімія: Навчальний комплекс з дисципліни: Навчальний посібник. – Полтава, 2003. – 160 с.
149. Свиредская М.Д., Федорец Г.Ф. Обобщающий урок в форме ролевой игры // Биология в школе. – 1988. – № 1. – С. 33-36.
150. Селевко Т.К. Современные образовательные технологии // Школьные технологии. – 1998. – №2. – С. 50, 250.
151. Синельникова И.Д. Игра как средство развития интереса к биологии. – М.: АПН, 1963. – 144 с.
152. Смелова В. Полезла амеба по субстрату: шоу-драма из жизни простейших // Биология.: Приложение к газ. "Первое сентября". – 1996. – № 6. – С. 2-3.
153. Смелова В.Г. “Картофельные страдания”. Школьный вечер // Биология в школе. – 2004. – № 1. – С. 55 – 61.
154. Смелова В.Г. “О чем жужжит пчела?” Интегрированный урок // Биология в школе. – 2003. – № 6. – С. 33 – 37.
155. Сорокин В. В., Злотников Э.Г. Как ты знаешь химию? – Л.: Химия, 1987. – 255 с.
156. Степанова Н.А. “Антропогенные факторы и их воздействие на окружающую среду”. Исследовательский проект // Биология в школе. – 2004. – № 8. – С. 31 – 35.
157. Супоницкая И.И., Гоголевская Н.И. О составлении опорных сигналов при обобщении знаний. – Химия в школе, 1987. – № 5. – С. 37 – 41.
158. Сурин Ю.В., Балезин С.В., Дубровская А.М. Проблемный эксперимент при изучении гидролиза солей в XI классе. – Химия в школе. – 1990. – №3. – С. 27 – 30.
159. Суряднова В., Кравченко В. Урок-екскурсія до прісноводної водойми // Біологія і хімія в школі. – 2003. – № 2. – С. 25 – 27. – №3. – С 20 – 25.

160. Суряднова В., Кравченко В., Матвієнко М. Комплексна зоологічна екскурсія до весняного лісу // Біологія і хімія в школі. – 2005. – № 2. – С. 28 – 32.
161. Суряднова В.П., Строколіс О.І. Рольові ігри як нетрадиційна форма навчання учнів біології / Методика викладання біології, хімії, географії. – 1991. – вип. 8. – С. 18.
162. Талпош В.С. Зоологія: Словник-довідник. Поняття, терміни. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – 164 с.
163. Талютіна О.А. Межпредметный урок “Современный этап эволюции человека” // Биология в школе. – 2005. – № 1. – С. 28 – 32.
164. Теремов А.В. Игровые задания по зоологии. Птицы. // Биология: Приложение к газ. "Первое сентября". – 1996. – № 4. – С. 15.
165. Ткачева И.В. Урок-игра. Урок-зачет // Биология в школе. – 1991. – № 5. – С. 30-31.
166. Трофименко В. "...Оце б у вирій полетіти, так Батьківщини ж там нема..." // Початкова освіта. – 1999. – № 47. – С. 4-5.
167. Трофимова Г.В. Урок-соревнование // Биология в школе. – 1991. – № 5. – С. 26-29.
168. Урок: возможны варианты // Биология в школе. – 1991. – № 5. – С. 26-34.
169. Уроки общей биологии. /В.М. Корсунская, Г.Н. Мироненко, Н.М. Верзилин и др. – М.: Просвещение, 1986. – 288 с.
170. Устинович Г.И. “Наркотик. Стоит ли ему доверять?” Блицтурнир // Биология в школе. – 2004. – № 2. – С. 62 – 64.
171. Федорев Г.Ф. Дидактическая игра в процесс изучения биологии // Биология в школе. – 1981. – № 3. – С. 31.
172. Форми навчання в школі / За ред. Ю.І. Мальваного. – К.: Освіта. – 1992. – 160 с.
173. Хачатрян И.Н. “Биохимия любви”. Интегрированный урок в XI классе // Биология в школе. – 2005. – № 2. – С. 49 – 52.
174. Хімія: завдання та тести. Посібник-довідник для вступників до вищих навчальних закладів із спеціальності “Хімія”. – К.: Генеза, 1993. – Ч.1 – 221 с; Ч.2. – 275 с.
175. Циклов С.Б. “Слабое звено” жизни. Урок-импровизация // Биология в школе. – 2003. – № 2. – С. 36 – 38.
176. Чайченко Н.П., Скляр А.М. Основы загальної хімії (підручник для шкіл з поглибленим вивченням). – К.: Освіта, 1997. – 144 с.
177. Черняк В.М., Бабін І.І., Гладюк Т.В. та ін. Тематичне планування навчального матеріалу курсу Біологія (6 клас). – Тернопіль: Мандрівець, 1996. – 92 с.
178. Чунихина Л.Л. О применении компьютерных программ по химии. –Химия в школе. – 1989. – № 2. –
179. Шабанов Д.А. та ін. Біологія. – 7 (підручник). – Харків: Торсінг, 2002. 224 с.
180. Шабатура М.Н. та ін. Біологія людини (підручник). 8. – К.: Генеза, 2000, 2001. – 248 с.
181. Шабатура М.Н. та ін. Біологія людини (підручник). 8-9. – К.: Генеза, 1998, 2000. – 432 с.
182. Шабатура М.Н. та ін. Біологія людини (підручник). 9. – К.: Генеза, 2000, 2001. – 256 с.
183. Шаповалов А.І. Методика розв'язування задач з хімії. – К.: Рад. шк. – 1989. – 87 с.
184. Шиян Н.І., Андрієвська О.С., Джурка Г.Ф., Магда В.І. Методичні рекомендації щодо розв'язування типових розрахункових задач з хімії. – Полтава, 1991. – 30 с.
185. Шиян Н.І., Андрієвська О.С., Джурка Г.Ф., Самусенко Ю.В. Олімпіадні задачі з хімії. – Полтава, 1997. – 141 с.
186. Шиян Н.І., Джурка Г.Ф., Самусенко Ю.В, Магда В.І., Редчук А.С. Сучасний урок хімії. – Полтава, 1993. – 193 с.
187. Шиян Н.І., Севаст'ян Л.О., Базавлук Т.П. та ін. Хімія – 8. Технологія модульно-рейтингового навчання. – Ч.1. – Полтава: АСМІ, 2001. – 56 с.
188. Шиян Н.І., Севаст'ян Л.О., Базавлук Т.П. та ін. Хімія – 8. Технологія модульно-рейтингового навчання. – Ч.2. – Полтава: АСМІ, 2001. – 56 с.
189. Шулдик В. Інтегративні технології фронтального навчання на уроках біології // Біологія і хімія в школі. – 2005. – № 2. – С. 17 – 19.
190. Шурхал Л.И. Задания для самостоятельной работы учащихся по биологии (раздел «Животные», ч.2). – М.: Школа-Пресс, 2001. – 48 с.
191. Шухова Е. Ботанічна екскурсія на міський ринок // Біологія і хімія в школі. – 2003. – № 6. – С. 38 – 41.
192. Щербакова И.А. Учимся управлять природными ресурсами. Имитационная игра // Биология в школе. – 2004. – № 8. – С. 62 – 64.
193. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри: навчальний посібник. – К.: Вища школа. – 1993. – 120 с.
194. Я иду на урок биологии: Зоология: Млекопитающие: Книга для учителя. – М.: Изд-во «Первое сентября», 2002. – 272 с.
195. Я иду на урок биологии: Зоология: Пресмыкающиеся: Книга для учителя. – М.: Изд-во «Первое сентября», 2001. – 208 с.
196. Я иду на урок биологии: Зоология: Птицы: Книга для учителя. – М.: Изд-во «Первое сентября», 2001. – 272 с.

197. Я иду на урок биологии: Зоология: Рыбы и земноводные: Книга для учителя. – М.: Изд-во «Первое сентября», 2001. – 224 с.
198. Я иду на урок биологии: Человек и его здоровье: Книга для учителя. – М.: Изд-во «Первое сентября», 2001. – 256 с.
199. Яковлева Є.В. Уроки біології в 9 класі. Методичний посібник для вчителів біології. – Запоріжжя: Просвіта, 1999. – 224 с.
200. Янушкевич Л.В. “Рабочий день медоносной пчелы” // Биология: Приложение к газ. “Первое сентября”, – 1998. – № 24. – С. 2.
201. Янушкевич Л.В. Экологические группы насекомых. Урок-игра. //Биология в школе. – 1997. – №3. – С. 38-43.
202. Ярошенко О.Г. Групова навчальна діяльність школярів: теорія і методика (на матеріалі вивчення хімії). – К.: Партнер, 1997. – 207 с.
203. Яхонтов А.А. Зоология для учителя. Ч. 1. – М.: Просвещение, 1982.
204. Яхонтов А.А. Зоология для учителя. Ч. 2. – М.: Просвещение, 1985.